

# Reactie op: Is de top echt de top?

Vooroordelen zijn taboe in de wetenschap, houden we eerstejaarsstudenten voor. CPB directeur Coen Teulings (CT) was deze les kennelijk vergeten toen hij zijn column “Is de top echt de top?” schreef in ESB van 12 januari 2007. Hij poneert immers: “Er is in de wereld brede overeenstemming wat de echte toptijdschriften zijn” en baseert deze uitspraak op de éénstemmigheid tijdens het jaarlijkse dineetje van de redactie van de Journal of the European Economic Association. Dit gezelschap vindt dat de American Economic Review, Econometrica, de Journal of Political Economy, de Quaterly Journal of Economics, en de Review of Economic Studies de absolute top vormen. Toegegeven, uitstekende tijdschriften, maar of werkelijk de “hele wereld” vindt dat ze beter zijn dan bijvoorbeeld de Journal of Economic Theory of de Journal of the American Statistical Association vergt toch wel iets meer aan bewijs dan de uitgelaten stemming van een tafelend gezelschap van redacteurs. Dat ondervonden ook CT en zijn trawanten toen zij in wat nuchterder stemming constateerden dat de Social Science Citation Index (SSCI) niet mee wilde werken. In de ranking volgens de SSCI, die gebaseerd is op de frequentie waarmee een tijdschrift geciteerd wordt, doen de favorieten van CT en de zijnen aardig mee, maar zijn zeker niet de absolute top. Maar geen nood. Indachtig overwegingen als die welke CT inspireerden tot zijn uitspraak in zijn ESB column dat “... bij wijze van spreken voor iedere econoom wel een lijstje te maken valt [van tijdschriften] waar hij of zij als topper bovendrijft.”, verzocht de European Economic Association een paar trawanten een methode te ontwikkelen die leidt tot een ranking die het gezelschap, en dus de hele wereld, wel zou bevallen. De methodologie lag voor de hand: geef een citatie een gewicht dat afhankelijk is van de ranking van het tijdschrift waarin geciteerd wordt. Als je je favorieten de grootste gewichten geeft, komt jouw top vanzelf bovendrijven. Hoewel met dit systeem een aantal concurrenten als The Economist uitgeschakeld werd, was het helaas nog niet voldoende om alle vooroordelen bevestigd te krijgen. Maar gelukkig: “...na wat iteratieslagen ontstaat een rangorde die voldoet aan mijn criterium: de top vijf bovenaan” constateert CT verheugd.

Een andere beginnersfout van CT is dat hij vergeet te definiëren wat top is zodat we eigenlijk niet weten waar we over praten. Gaat het om invloed op het beleid, deelname aan het maatschappelijk debat, invloed op andere wetenschappers, een combinatie van al deze elementen of nog iets anders?

Bovendien, heeft niet iedere specialisatie een eigen top? CT en de zijnen erkennen dit impliciet daar zij onderscheid maken tussen *economics* en *business*. Maar waarom dan ook geen onderscheid tussen specialisaties binnen economics? Econometrica ligt hoogst waarschijnlijk niet op het nachtkastje van de historisch econoom.

De lering. Hoewel het bepaald geen uitgemaakte zaak is, valt er wel iets te zeggen voor Albert Jolinks stelling dat toppen stimulerend werken. Bovendien begint de top zich inmiddels steeds meer te ontwikkelen van het spelletje van Arie Kapteijn en Tom Wansbeek om de donkere dagen rond de kerst wat op te vrolijken tot een serieus criterium bij de aanstelling en promotie van medewerkers en bij de allocatie van middelen over onderzoeksgroepen. Maar als het die kant uitgaat, dan moet de top ook een objectieve en niet een gemanipuleerde top zijn. Dus exit de CT-methodologie.

Bij het maken van een top zijn goede criteria onontbeerlijk. Een voor de hand liggend criterium is invloed, zowel voor tijdschriften als auteurs. De vraag die vervolgens opdoemt is: hoe meet je invloed? Hier kun je verschillende kanten op. Ben je geïnteresseerd in invloed op het beleid en het publieke debat, dan kom je terecht bij bijdragen aan beleidsadviezen, en jawel, artikelen en citaties in The Economist, dag- en weekbladen en ESB. Wil je invloed van wetenschappers op het werk van andere wetenschappers meten, dan dienen citaties in wetenschappelijke tijdschriften zich aan, (hoewel ook in dit verband een citatie in de media niet geheel van belang verstoppen hoeft te zijn!). Manipulaties als gedwongen citaties en vriendjespolitiek daargelaten, geeft een citatie immers weer dat een andere auteur kennis heeft genomen van het geciteerde werk en haar of hem geïnspireerd heeft bij haar of zijn publicatie. Hierbij gaat het om het totale aantal citaties en mag het er niet toe doen of deze verkregen zijn via één, veel geciteerde publicatie of via meerdere, minder vaak geciteerde publicaties. Restricties op citaties, bijvoorbeeld door deze te relateren aan het aantal publicaties, is uit den boze als je invloed zuiver wilt meten. Een ander voordeel van citaties is dat zij een gemeenschappelijke noemer vormen waardoor achterstelling van specialisaties voorkomen wordt; referentie naar het werk van een econometrist weegt even zwaar als naar dat van een historisch econoom. Een op citaties gebaseerde top is dus een echte top.